Натисніть тут, щоб

купити книгу на сайті

або

замовляйте по телефону:

(0352) 28-74-89, 51-11-41

(067) 350-18-70

(066) 727-17-62

Ред’ярд Кіплінґ

МАУҐЛІ

ТЕРНОПІЛЬ
БОГДАН

УДК 82
ББК 84 Анг
К42

Серію «Богданова шкільна наука» засновано 2013 року

Переклали з англійської: *Д. Кузьменко, В. Чумак*
Переклад віршів: *Н. Тисовська, В. Чернишенко*
Післямова *В. Чернишенка*
Ілюстрації *Д.Л. Кіплінґа*

Кіплінґ Р.

К42 Мауґлі. — Тернопіль : Навчальна книга — Богдан, 2016. — 296 с. — (Серія «Богданова шкільна наука»).

ISBN 978-966-10-3625-2 (серія)
ISBN 978-966-10-3633-7

До книжки увійшли знані й улюблені багатьма поколіннями історії про Мауґлі — годованця вовків. Повчальні та захопливі оповіді про життя дикої природи, Закони джунглів, вовчу зграю та інші народи джунглів не лише розважать, а й навчать юного читача відповідальності, вірності та принциповості. Окрім того — це ще й чудовий трамплін у захопливий світ книжок Кіплінґа, найпопулярнішого письменника Англії, Нобелівського лауреата. Для середнього шкільного віку.

УДК 82
ББК 84Анг

Охороняється законом про авторське право.
Жодна частина цього видання не може бути відтворена
в будь-якому вигляді без дозволу автора чи видавництва.

ISBN 978-966-10-3625-2 (серія)
ISBN 978-966-10-3633-7

© Видавництво «Навчальна книга—Богдан», 2016

БРАТИ МАУҐЛІ

Спішить вночі додому Чіл,
Тріпоче Манґ крильми.
Овець-корів заперли в хлів,
Поки надворі ми.
Бо ніч — це час для дужих нас,
Для кігтів та зубів.
Почуйте знову — тим добрих ловів,
Хто джунглів закони завчив.

(Пісня нічних джунглів)[1]

Одного теплого вечора о сьомій годині на Сіонійських пагорбах Батько Вовк прокинувся після денного відпочинку. Він почухався, позіхнув та відчепірив один за одним пазурі, аби остаточно позбутися сонливості. Мати Вовчиця лежала, не спускаючи погляду з чотирьох вертких та верескливих малят. Місяць освітлював вхід до печери, де вони усі мешкали.

— Гррр! — мовив Батько Вовк. — Час знову полювати.

[1] Переклав Володимир Чернишенко.

Він саме збирався зіскочити вниз пагорбом, коли невелика тінь з кудлатим хвостом перетнула поріг і проскавчала:

— Най щастя буде з вами, Вождю Вовків. І най щастя та міцні білі зуби будуть з вашими шляхетними дітьми, аби вони ніколи не забували голодних цього світу.

Це був шакал Табакі, лизоблюд, до якого індійські вовки ставилися з презирством, бо його метушня і плітки спричиняли сварки. А ще він жер пацюків та шматки шкіри на звалищах поселян. Одначе вони його також і боялися, бо Табакі, більш ніж будь-хто інший у джунглях, мав схильність до нападів шаленства. Під час тих нападів він утрачав страх перед будь-чим, мчав лісом і кусав усе на своєму шляху. Навіть тигр тікав і ховався, коли Табакі божеволів, адже безумство — найганебніша річ, що може охопити дикого звіра. Ми звемо це

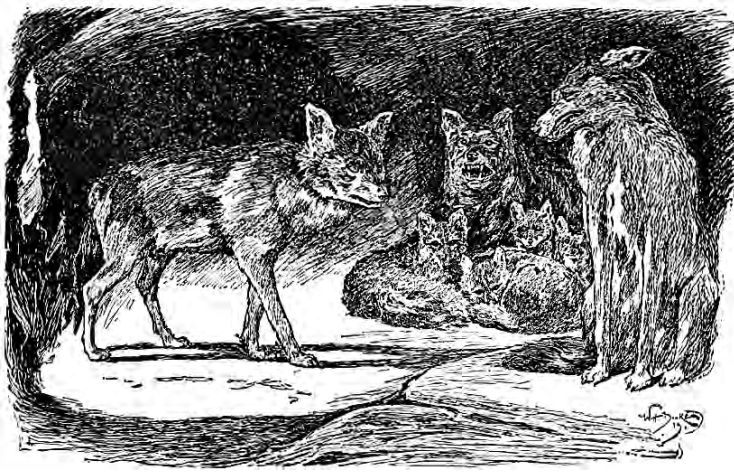

сказом, а вони називали це девані, — божевілля, — й утікали.

— Можеш зайти і глянути, — неохоче сказав Батько Вовк, — та тут немає їжі.

— Для вовка — так, — сказав Табакі. — Однак для такої слабкої істоти, як я, навіть суха кістка буде чудовим бенкетом. Хто ми є, Ґідур-лоґ, народ шакалів, аби перебирати?

Він поквапився до дальньої стіни печери, де знайшов кістку зі шматком м'яса на ній. Сів і став жваво її гризти.

— Тисяча подяк за цю чудову їжу, — сказав він, облизуючись. — Які ж чарівні шляхетні дітки! Які великі у них очі! І такі юні! Справді, я мав пам'ятати, що діти королів є мужніми від самого народження.

Табакі чудово знав, що немає гіршого знаку, як хвалити дітей просто в очі. Та йому було приємно бачити, як ніяковіють Мати Вовчиця і Батько Вовк.

Табакі спокійно сидів, радіючи зі своїх злих пустощів, а потім злостиво кинув:

— Шир-Хан Великий змінює свої мисливські землі. Він полюватиме серед цих пагорбів до наступного місяця, так він мені сказав.

Шир-Хан був тигром, який жив біля річки Вайнґунґа, за двадцять миль звідси.

— Він не має права! — розізлився Батько Вовк. — За Законом джунглів у нього немає права змінювати свою територію без належного попередження.

Він розлякає усю здобич на десяток миль навколо, а я... я й так мушу полювати за двох у ці дні.

— Його матір не просто так назвала його Лунґрі, що значить «Кульгавий», — тихо сказала Мати Вовчиця. — Він був кульгавий на одну ногу від народження. Через це він може вбивати тільки людську худобу. І тепер мешканці Вайнґунґи люті на нього, тож він вирішив прийти сюди і розлютити ще й наших поселян. Вони нищитимуть ліс, полюючи на нього, а він буде вже далеко. А ми та наші діти будемо змушені утікати, коли все охопить полум'я. Справді, ми дуже вдячні Шир-Хану!

— Чи маю я передати йому вашу вдячність? — запитав Табакі.

— Геть! — клацнув зубами Батько Вовк. — Забирайся і полюй зі своїм господарем. Ти забагато нашкодив, як для однієї ночі.

— Йду, — тихо сказав Табакі. — Он серед гущавини внизу чутно його гарчання. Я міг вам нічого й не розповідати...

Батько Вовк прислухався — і внизу, в долині, що спускалася до невеликої річки, він справді почув сухе, розлючене, хрипке і монотонне ревіння тигра, якому не вдалося нічого спіймати і який не переймався тим, що про це дізнаються усі джунглі.

— Дурень! — сказав Батько Вовк. — Починати нічну роботу таким галасом! Чи він думає, що наші олені схожі на дебелих биків Вайнґунґи?

— Тихше. Не на бика і не на оленя полює він цієї ночі, — сказала Мати Вовчиця. — Це людина.

Рик змінився на лунке гарчання. Цей шум спантеличував дроворубів та циган, що спали просто неба, і часто змушував їх бігти просто у пащу тигра.

— Людина! — сказав Батько Вовк і вищирив свої білі зуби. — Тьху! Невже мало жуків та жаб біля водойм? Нащо полювати на людину, ще й у наших землях!?

Закон джунглів, який не дає безпричинних вказівок, забороняє усім звірам їсти людей, хіба щоб показати дітям, як убивати. Та й тоді звір має полювати далеко за межами мисливських земель своєї зграї чи племені. Справжня причина цього криється у тому, що вбивство людини означало, рано чи пізно, появу білих людей на слонах і з рушницями, та сотень коричневих людей з гонгами, ракетами та смолоскипами. А це приносило лихо для кожної істоти у джунглях. Іншою причиною було те, що звірі вважали людей найслабшими і найбеззахиснішими серед усіх живих істот, тож полювати на них було не варто заходу. Звірі також казали, і це було правдою, що людожери швидко стають хворими і беззубими.

Гарчання стало гучнішим і завершилося розкотистим «Гррр!», що знаменувало атаку тигра.

Однак потім прозвучало виття Шир-Хана, зовсім нетигряче виття.

— Він схибив, — сказала Мати Вовчиця. — Що би це значило?

Батько Вовк вибіг на кілька кроків і почув тигра, який люто гарчав, продираючись крізь хащі.

— У дурня вистачило клепки стрибнути у вогонь табору дроворубів. Напевне, обпік лапи, — буркнув з іронією Батько Вовк. — Табакі з ним.

— Щось піднімається пагорбом, — Мати Вовчиця нашорошила одне вухо. — Приготуйся.

Кущі в гущавині зашелестіли — і Батько Вовк присів, готовий до стрибка. Потім, якби ви могли спостерігати, то побачили б одну з найпрекрасніших речей у світі — вовка, який змінив свій намір. Він відштовхнувся від землі до того, як побачив, на кого стрибає, а потім спробував зупинитися. У результаті він злетів просто вгору на чотири чи п'ять футів, а потім спритно приземлився майже там само, звідки стрибав.

— Людина! — клацнув він зубами. — Людське маля. Дивись!

Перед ним, тримаючись за низьку гілку, стояло голе засмагле маля, що ледь могло ходити. Найслабша і найменша істота, яка коли-небудь потрапляла у вовчу печеру вночі. Малюк глянув на морду Батька Вовка — і засміявся.

— Це людське маля? — запитала Мати Вовчиця. — Ніколи жодного не бачила. Принеси його сюди.

Вовки звикли обережно переносити своїх дитинчат і можуть, якщо необхідно, взяти у зуби яйце та не розтрощити його. Тож щелепи Батька Вовка схопили дитя за спину так, що навіть не дряпнули шкіру, і за мить хлопчик уже лежав серед вовченят.

— Яке маленьке! Зовсім голе, але ж яке сміливе! — м'яко сказала Мати Вовчиця.

Дитя розштовхало вовченят, аби дістатися теплої шкіри вовчиці.

— Ого! Він їсть разом з іншими. А це ж дитинча людини! Чи існував коли-небудь вовк, який міг похизуватися, що серед його малюків була людина?

— Доводилося чути про подібні речі, але не в нашій зграї і не в наш час, — сказав Батько Вовк. — Він зовсім безволосий, і я можу вбити його однією лапою. Та поглянь, він дивиться на нас і не боїться.

Місячне світло зникло зі входу до печери, а натомість туди протиснулася велика квадратна голова та плечі Шир-Хана. Табакі крутився позаду і пищав:

— Мій володарю, мій володарю, воно зайшло сюди!

— Шир-Хан робить нам велику честь, — сказав Батько Вовк, хоча в очах його була злість. — Що Шир-Хан бажає?

— Мою здобич. Людське щеня рухалося сюди, — сказав Шир-Хан. — Його батьки втекли. Віддайте його мені.

Шир-Хан дійсно потрапив до вогнища дроворубів, як і казав Батько Вовк, й був дуже лютий через біль в обпечених лапах. Та Батько Вовк знав, що вхід до печери завузький для тигра. Навіть при широкому вході його плечі й лапи були затиснуті, як у людини, якій би заманулося боротися в бочці.

— Вовки — вільний народ, — сказав Батько Вовк. — Вони отримують накази від вождя Зграї, а не від смугастих убивць худоби. Людське дитинча наше, тільки ми можемо його вбити. Якщо захочемо.

— Захочете чи не захочете! Що за балачки? Вбитий бик не позбавить мене належних мені прав! Це кажу я, Шир-Хан!

Рев тигра наповнив печеру, як грім. Мати Вовчиця струснула з себе вовченят і випрямилася, а її очі, як два зелені місяці у пітьмі, зустрілися з палаючими очима Шир-Хана.

— А я, Ракша, що значить Демон, відповідаю! Людське дитя моє, Лунґрі! Хлопчик не буде вбитий. Він житиме і бігатиме зі Зграєю, і полюватиме зі Зграєю. І зрештою, мисливцю на голих малюків, жабоїде та рибовбивце, він уполює тебе! А тепер забирайся звідси, бо, бачить великий олень, самбур, якого я вбила (зморену худобу я не їм), ти по-

вернешся до своєї матінки, обпечений звіре, кульгавішим, ніж народився! Геть!

Батько Вовк здивовано спостерігав за цим. Він уже майже забув час, коли завоював Матір Вовчицю у чесній битві з п'ятьма іншими вовками, коли вона ще бігала зі Зграєю і коли її називали Демоном не для красного слівця. Шир-Хан міг би виступити проти Батька Вовка, але він не міг встояти проти Матері Вовчиці. Тут вона мала повну перевагу рідної оселі і билася б до смерті. Тож він із гарчанням позадкував із печери, а коли вийшов, то вигукнув:

— Кожен пес гавкає на своєму подвір'ї! Ми ще побачимо, що скаже Зграя на це плекання людських щенят. Воно моє, і рано чи пізно опиниться у моїх зубах, ви, хвостаті злодії!

Мати Вовчиця повернулася до малят, важко дихаючи. Батько Вовк мовив до неї серйозно:

— Шир-Хан правду каже. Маля доведеться показати Зграї. Ти все ще хочеш залишити його?

— Залишити! — вона задихнулася від обурення. — Він прийшов голий, вночі, самотній і дуже голодний. І він не злякався! Дивись, він уже відштовхнув одного з моїх малих. А той кульгавий м'ясник хотів убити його і втекти до Вайнґунґи, тоді як поселяни будуть полювати у всіх наших землях задля помсти! Залишити? Безперечно, я його залишу. Лежи тихо, маленька жабко. Ти Мауґлі, бо Мауґлі, тобто Жабкою, назву я тебе. Прийде час

і ти полюватимеш на Шир-Хана, як він полював на тебе.

— Але що скаже наша Зграя? — пробурмотів Батько Вовк.

Закон джунглів твердить, що кожен вовк після одруження може полишити Зграю, до якої належав. Та щойно його вовченята будуть достатньо дорослі, аби стояти на власних ногах, він має відвести їх на Раду Зграї, яка зазвичай збирається кожного повного місяця. Це необхідно, аби інші одноплемінники могли впізнати їх. Після цієї перевірки вовченята можуть вільно бігати де завгодно, і доки вони не вполюють свою першу здобич, жоден вовк Зграї не має права чіпати їх. Убивцю вовченяти карали на горло, якщо могли знайти, і якщо подумати, то це справедливо.

Батько Вовк дочекався, доки його малі набігалися, а потім у ніч зустрічі Зграї узяв їх, Мауґлі та Матір Вовчицю на Скелю Ради — пагорб, вкритий каменями і валунами, де могли сховатися сотні вовків. Акела, великий сірий Самотній Вовк, який був ватажком Зграї через свою силу та спритність, лежав на уламку скелі, а під ним сиділо більше сорока вовків різного віку та кольору. Від сивих ветеранів, які могли самотужки здолати бика, до молодих чорних триліток, які лише думали, що можуть. Самотній Вовк очолював їх уже рік. Він двічі потрапляв до пасток на вовків, також одного разу люди побили його до смерті і лишили помирати. Тож він добре знав, на що здатні люди... На Скелі було зовсім небагато розмов. Вовченята крутилися у центрі

кола, де сиділи їхні матері і батьки. До кожного малого один за одним тихо підходили дорослі вовки, пильно на нього дивилися і безшумно поверталися на місце. Іноді матір виштовхувала свого малюка подалі під місячне світло, аби впевнитися, що його не пропустили. Акела гучно промовляв зі своєї скелі:

— Ви знаєте закон! Ви знаєте закон! Дивіться добре, вовки!

Стурбовані матері підхоплювали заклик:

— Дивіться... Дивіться добре, вовки!

Нарешті, — шерсть на шиї Матері Вовчиці наїжачилася, коли прийшов час, — Батько Вовк виштовхнув «Мауґлі Жабеня», як вони його назвали, у центр. Малюк усівся там, засміявся, і став бавитися галькою, що зблискувала у місячному світлі.

Акела навіть не підняв голову зі своїх лап, а тільки продовжив монотонний заклик:

— Дивіться добре!

Приглушений рев пролунав із-за скель. Це був голос Шир-Хана:

— Щеня моє. Віддайте його мені. Нащо Вільному Народу здалося людське щеня?

Акела навіть не повів вухом. Він сказав лише:

— Дивіться добре, вовки! Що би робив Вільний Народ, якби не закони, які завжди вберігали Вільний Народ? Дивіться добре!

Серед вовків прокотилося гарчання, а один молодий чотирирічний вовк повторив Шир-Ханове питання до Акели:

— Нащо Вільному Народу здалося людське щеня?

Закон джунглів твердить, що коли виникають сумніви щодо прийняття маляти Зграєю, то за нього мають заступитися щонайменше двоє членів Зграї, які не є матір'ю і батьком малого.

— Хто заступиться за це маля? — запитав Акела. — З-поміж Вільного Народу хто заступиться?

Більше жодного звуку не пролунало. Мати Вовчиця зрозуміла, із ким у неї буде наступна бійка, якщо справа дійде до цього.

Однак потім подав голос іще один звір, якому дозволялося бути присутнім на Раді Зграї. То був Балу, сонливий коричневий ведмідь, який вчив молодих вовків Закону джунглів. Старий Балу, який міг приходити і йти куди завгодно, бо їв він лише горіхи, корінці та мед, піднявся зі свого місця позаду і проревів:

— Людське маля... людське маля? — мовив він. — Я заступлюся за людське маля. Немає шкоди у людському маляті. Я не вмію гарно балакати, але я кажу правду. Нехай хлопчик бігає зі Зграєю, нехай стане одним із нас. Я вчитиму його.

— Нам треба ще когось, — сказав Акела. — Балу заступився, а він вчитель для наших малят. Хтось говоритиме, крім Балу?

Чорна тінь зісковзнула у коло. Це була Багіра, чорна кішка з роду Пантер, повністю темна, немов чорнило, хоч і з плямами пантери, що ледь відсвічували на світлі, як шовк. Усі знали Багіру і ніхто не бажав опинитися на її шляху. Вона була така ж спритна, як і Табакі, така ж міцна, як дикий бик, і така ж відчайдушна, як поранений слон. Та вона мала дуже м'який голос, схожий на дикий мед, що скрапує з дерева, і шерсть, м'якшу за пух.

— О, Акело, і ви, Вільний Народе, — промуркотіла вона. — У мене немає прав на ваших зборах, але Закон джунглів твердить: якщо є сумніви стосовно нового маляти, і якщо це не пов'язано із вбивством, життя цього малого можна викупити. І Закон замовчує, хто може чи хто не може заплатити цю ціну. Чи я права?

— Так! Так! — вигукнули молоді вовки, які були завжди голодні. — Слухайте Багіру. Маля слід викупити. Це Закон.

— Я знаю, що не маю права говорити тут, тому запитую вашого дозволу.

— Говори, — вигукнуло двадцять голосів.

— Убити голе маля — це сором. Однак, коли він підросте, це вже буде чесно. Балу говорив на його захист. Тепер, до слів Балу, я бажаю додати одного бика, ще й тлустого бика, щойно вбитого не більше ніж за милю звідси. Якщо ви приймете людське маля згідно Закону. Що скажете?

Одразу здійнявся галас:

— Яка різниця? Він загине під зимовими дощами. Він згорить на сонці. Яку шкоду голе жабеня може завдати нам? Нехай бігає зі Зграєю. Де бик, Багіро? Ми приймаємо людське маля.

Після цього пролунав глибокий рик Акели:

— Дивіться добре, дивіться добре, вовки!

Мауґлі все ще був глибоко зацікавлений камінчиками і не звертав уваги на вовків, що підходили до нього один за одним і пильно дивилися. А за мить вони всі вже побігли униз пагорбом за мертвим биком. Залишилися тільки Акела, Багіра, Балу та нові батьки Мауґлі. Шир-Хан усе ще ревів у глибині ночі, він був страшенно лютий, що Мауґлі не віддали йому.

— О, гарно ревеш, — мовила Багіра з-під своїх бакенбардів. — Та прийде час, коли ця гола істотка змусить тебе ревіти зовсім іншу мелодію. Або ж я зовсім не знаю людей.

— Гарно зроблено, — сказав Акела. — Люди і їхні малюки дуже розумні. Він може знадобитися свого часу.

— Правильно. Це допомога у потрібний час. Бо ж ніхто не може сподіватися керувати Зграєю вічно, — сказала Багіра.

Акела не відповів. Він роздумував про час, який приходить до ватажка кожної Зграї, коли сила залишає його. Він стає усе слабшим, аж доки вовки не вбивають його і не обирають нового лідера. Який теж свого часу буде вбитий...

— Забирай малюка, — сказав Акела Батькові Вовку, — і муштруй як одного з Вільного Народу.

Ось так Мауґлі увійшов до Сіонійської вовчої Зграї за ціною бика та завдяки доброму слову Балу.

Тепер доведеться пропустити десять-одинадцять років, бо якщо описувати усі цікавинки про життя Мауґлі серед вовків, то знадобиться багато книг. Він зростав із вовченятами, хоча вони, звичайно, виросли дорослими вовками ще коли він лишався дитиною. Батько Вовк вчив його звичаям вовків та знакам джунглів, доки кожен шелест трави, кожен подих теплого нічого вітру, кожен вигук сови високо вгорі, кожна подряпина кажанячих пазурів на корі дерева та кожен сплеск маленької рибки у ставку не означав для нього так багато, як щоденна робота в офісі означає для ділової людини. Коли він не вчився, то сидів на сонці і спав, і їв, а тоді знову спав. Коли він почувався брудним або спітнілим, він плавав у лісових ставках. Коли йому хотілося меду (Балу розказав йому, що мед і горіхи такі ж смачні, як і м'ясо), він дерся на дерево і діставав його — цьому його навчила Багіра. Велетенська чорна кішка могла лежати на гілці та промовляти: «Давай, Малий Братику». Спершу Мауґлі чіплявся за гілки, мов лінивець, але згодом він міг стрибати

між деревами не гірше за мавпу. Він також отримав своє місце на Скелі Ради, коли збиралася Зграя. Там він звернув увагу: коли пильно дивитися на будь-якого вовка, той опускає очі. Його це розважало і він частенько так чинив. Часом Мауґлі діставав довгі колючки з подушок вовчих лап, адже вовки завжди сильно страждали від скабок і шпичаків. Вночі він спускався пагорбом до оброблених земель і з цікавістю розглядав поселян у їхніх хатинах. Однак він не довіряв людям, бо Багіра показала йому квадратний ящик із входом, так хитро схований у джунглях, що Мауґлі мало не зайшов до нього. Багіра розповіла йому, що це людська пастка. Більш за все хлопчина любив ходити з пантерою углиб темних гущавин лісу, аби проспати дрімотний день, а вночі подивитися, як Багіра полює. Та полювала на всіх підряд, коли почувалася голодною, так само робив і Мауґлі, але за одним винятком. Щойно хлопчина підріс достатньо, аби щось розуміти, Багіра пояснила, що йому не можна чіпати худобу, бо він був викуплений для Зграї ціною життя бика.

— Усі джунглі твої, — сказала Багіра. — Ти можеш вбивати будь-кого, на кого стачить твоєї майстерності та сили. Та заради бика, яким було викуплене твоє життя, ти ніколи не повинен вбивати чи їсти худобу, ні малу, ні стару. Такий Закон джунглів.

Мауґлі чесно скорився.

І він зростав сильним хлопцем, яким тільки міг зростати той, хто не вчить нічого, окрім премудростей полювання, і не думає ні про що, окрім як про здобуття їжі.

Мати Вовчиця сказала йому раз чи двічі, що Шир-Хан — це істота, якій не можна довіряти. І що колись Мауґлі доведеться його вбити. І хоча молодий вовк запам'ятав би цю пораду назавжди, Мауґлі забув її, бо був лише хлопчиком, хоч і назвав би себе вовком, якби міг говорити якоюсь із людських мов.

Шир-Хан у той час продовжував бродити джунглями. Акела постарішав і став слабшим, а кульгавий тигр завів собі друзів серед молодих вовків Зграї, які слідували за ним через об'їдки, що він їм лишав. Акела б ніколи цього не дозволив, якби він міг повернути свій авторитет до належного рівня. Шир-Хан лестив їм і напучував, що негоже таким сильним юним мисливцям підкорятися помираючому вовку та людському дитинчаті.

— Мені говорять, — казав Шир-Хан, — що на Раді ви не зважуєтеся поглянути йому в очі.

Від цих слів молоді вовки гарчали і наїжачувалися.

Багіра, котра усюди мала очі та вуха, знала дещо про це і попереджувала Мауґлі, що рано чи пізно Шир-Хан уб'є його. Мауґлі тільки сміявся і відповідав:

— У мене є Зграя, і ти, і Балу, хоч він і лінивий, та зможе дати пару стусанів за мене. Чого мені боятися?

Одного спекотного дня Багірі спало на думку дещо, народжене з раніше почутого. Можливо, це Іккі дикобраз розповів їй. Коли вони зайшли глибоко у джунглі, а хлопчик лежав на чудовій чорній шерсті пантери, Багіра сказала:

— Малий Братику, як часто я говорила тобі, що Шир-Хан твій ворог?

— Так багато разів, як плодів на тій пальмі, — сказав Мауґлі, який, природно, не вмів рахувати. — Що з того? Я хочу спати, Багіро. Шир-Хан — це просто пишний хвіст та гучні балачки, ніби павич Мо.

— Немає вже часу, щоби спати. Балу знає це. Я знаю це. Зграя знає це. І навіть найдурніший лісовий олень знає. Табакі мав і тобі сказати.

— Та ну! — сказав Мауґлі. — Табакі вже давно приходив до мене і грубіянив, що я голе людське дитя і ні до чого не годжуся. Та я спіймав Табакі за хвіст і погойдав кілька разів на пальмі, аби навчити кращих манер.

— Це була дурість, бо Табакі вміє чинити лихо. І він розповів тобі справді важливі речі. Розплющ

очі, Малий Братику. Шир-Хан не зважиться вбити тебе у джунглях. Та пам'ятай, Акела дуже старий і скоро прийде час, коли він не зможе полювати і перестане бути ватажком. Багато вовків, які оглядали тебе на Раді вперше, вже теж старі. А молоді вовки вірять, як Шир-Хан їх навчив, що людському дитинчаті не місце у Зграї. Мине зовсім мало часу — і ти станеш людиною.

— І що, людина не може бігати зі своїми братами? — запитав Мауґлі. — Я народився у джунглях. Я дотримувався Закону джунглів і не було вовка з нашої Зграї, у якого я не діставав скабок із лап. Вони точно мої брати!

Багіра повністю розпрямилася і примружила очі:

— Малий Братику, — сказала вона, — помацай під моєю щелепою.

Мауґлі підняв свою сильну засмаглу руку і під шовковим підборіддям пантери, де могутні м'язи були вкриті лискучою шерстю, хлопчик відчув маленьку лису пляму.

— Ніхто у джунглях не знає, що я, Багіра, ношу цей знак. Знак нашийника. Маленький Братику, я була народжена серед людей, і серед людей померла моя матір — у клітці, в королівському палаці Удейпоре. Саме тому я заплатила ціну за тебе на Раді, коли ти був маленьким голим малям. Так, я теж народилася серед людей. У дитинстві я не бачила джунглів. Люди годували мене через ґрати із залізної миски, доки однієї ночі я не відчула, що

я — Багіра, Пантера, а не чиясь забавка. Я розбила слабкий замок одним ударом своєї лапи і звільнилася. І саме тому, що я так добре вивчила у людей, я стала страшнішою за Шир-Хана у джунглях. Чи не так?

— Так, — сказав Мауґлі. — Усі в джунглях бояться Багіру. Усі, крім Мауґлі.

— Ох, ти справді людське дитинча, — дуже ніжно сказала Багіра. — І так само, як я повернулася до своїх джунглів, ти маєш, зрештою, повернутися до людей. До людей, які і є твоїми братами. Якщо тебе не вб'ють раніше на Раді.

— Але чому... Чому хтось бажає вбити мене? — запитав Мауґлі.

— Глянь на мене, — сказала Багіра — і Мауґлі пильно подивився у її очі. Велика пантера опустила голову за хвилину.

— Ось чому, — сказала вона, соваючи лапою по листю. — Навіть я не можу дивитися тобі в очі, а я була народжена серед людей, і я люблю тебе, Малий Братику. Інші ж ненавидять тебе, бо їхні очі не витримують твого погляду. Бо ти розумний. Бо ти витягував скабки з їхніх лап. Бо ти — людина.

— Я не знав цього, — понуро мовив Мауґлі і насупив свої густі чорні брови.

— Що говорить Закон джунглів? Спершу бий, а потім говори. Ти надміру завбачливий, вони здогадаються, що ти людина. Будь мудрим. Чує моє серце, що коли Акела схибить на полюванні, — а з кожним разом йому все важче вбити здобич, —

Зграя обернеться проти нього і проти тебе. Вони зберуть Раду на Скелі, а потім... а потім... Я знаю! — сказала Багіра і підвелася. — Ти маєш спуститися униз, до людських хатин у долині, й узяти трохи Червоних Квітів, які вони там вирощують. І тоді, коли прийде час, ти станеш сильнішим за мене, за Балу чи за будь-кого іншого зі Зграї. Здобудь Червону Квітку.

Червоною Квіткою Багіра називала вогонь, бо жодна істота у джунглях не зважується називати його справжню назву. Кожен звір живе у смертельному страхові перед полум'ям й вигадує сотні способів описати його.

— Червоні Квіти? — спитав Мауґлі. — Вони ростуть поруч із їхніми хатинами уночі. Я можу трохи дістати.

— Оце говорить людське дитинча, — гордо мовила Багіра. — Пам'ятай, що вони ростуть у невеликих горщиках. Візьми один обережно і тримай при собі, доки він знадобиться.

— Добре! — сказав Мауґлі. — Я піду. Та чи ти впевнена, моя люба Багіро, — він почухав рукою розкішну шию пантери і зазирнув у великі очі, — чи ти впевнена, що це все чинить Шир-Хан?

— Впевнена у цьому, як у Зламаному Замку, що звільнив мене, Малий Братику.

— Тоді, присягаюся биком, який викупив мене, я змушу Шир-Хана сповна заплатити за все це, або ж і більше, — сказав Мауґлі — та й побіг собі.

— Це людина. Це цілковито людина, — сказала Багіра сама до себе, знову вмощуючись. — Ох, Шир-Хане, не було гіршого полювання у тебе, аніж оце полювання на жабку десять років тому!

Мауґлі швидко біг усе далі крізь ліс і на душі йому було неспокійно. Він прибіг до печери, важко дихаючи, і подивився униз на долину. Молодих вовків не було вдома, тільки Мати Вовчиця лежала углибині печери і за подихом зрозуміла, що щось хвилює її жабеня.

— Що трапилося, сину? — запитала вона.

— Та Шир-Хан щось розбалакався, — кинув він назад. — Я полюватиму серед ораних земель сьогодні.

І Мауґлі подерся униз крізь чагарі до струмка. Там він завмер, бо почув крики Зграї на полюванні, почув рев упольованого самбура і пирхання переслідуваної здобичі. Потім почулися люті й неприємні завивання молодих вовків:

— Акело! Акело! Нехай Самотній Вовк покаже свою силу. Дорогу ватажку Зграї! Стрибай, Акело!

Самотній Вовк стрибнув і... втратив свою владу. Мауґлі почув, як клацнули його зуби у повітрі, а потім пролунало скавчання, коли самбур ударив його своїми копитами.

Більше не можна було чекати — і Мауґлі кинувся уперед. Пронизливі крики позаду нього стихли, коли він добіг до земель поселян.

— Багіра казала правду, — важко видихнув хлопець, коли сховався у сіні під вікном однієї ха-

тини. — Завтра буде вирішальний день і для Акели, і для мене.

Потім він притулив обличчя до вікна і подивився на вогонь у грубі. Він побачив, як дружина землероба піднялася і згодувала полум'ю шматки кори. А коли прийшов ранок із білим та холодним туманом, Мауґлі побачив, як людська дитина взяла плетений горщик, обмазаний зсередини землею, наповнила його шматочками тліючого вугілля і вийшла доглядати за коровами у хліву.

— Це й усе? — здивувався Мауґлі. — Якщо дитинча може це зробити, то тут нічого боятися.

Тож він вибіг з-за рогу будинку просто на малого хлопчика, вихопив горщик з його рук та зник у тумані, перш ніж малий заплакав з переляку.

— Він дуже схожий на мене, — сказав Мауґлі і подув у горщик, як це робила жінка. — Ця штука помре, якщо я її не годуватиму.

І він укинув туди гілки та суху кору. На півдорозі до вершини пагорба він зустрів Багіру, на шерсті якої ранкова роса зблискувала, буцім місячні камінчики.

— Акела схибив, — сказала пантера. — Вони збиралися вбити його минулої ночі, але їм також потрібен ти. Вони шукають тебе на пагорбі.

— Я був на ораних землях. Я готовий. Дивись! — Мауґлі підняв горщик з вогнем.

— Чудово! Я бачила, як люди кидають сухі гілки у цю штуку, а потім Червона Квітка розквітає на повну силу. Ти не боїшся?

— Ні. Чому я маю боятися? Я пригадую зараз, — і це не сон, — як я, ще коли не був вовком, лежав біля Червоної Квітки, а вона була тепла і приємна.

Увесь той день Мауґлі сидів у печері і підтримував вогонь у горщику. Він кидав у полум'я сухі гілки і спостерігав, як вони після цього виглядають. Хлопець знайшов гілку, яка припала йому до вподоби, й увечері, коли Табакі прийшов до печери і грубо сказав, що на нього чекають на Скелі Ради, він розсміявся так, що Табакі втік. Тоді Мауґлі пішов на Раду, не припиняючи сміятися.

Акела, Самотній Вовк, лежав поруч зі своєю скелею, що означало: місце ватажка вільне. Шир-Хан зі своїми молодими вовками вільно ходив туди-сюди із задоволеним виглядом. Багіра лежала поруч з Мауґлі, а казанок з вогнем був між колінами хлопця. Коли усі зібралися, Шир-Хан почав говорити — небачена річ, доки Акела був їхнім лідером.

— Він не має права, — прошепотіла Багіра. — Скажи це. Він боягуз, він злякається.

Мауґлі скочив на ноги.

— Вільний Народе, — вигукнув він. — Хіба Шир-Хан є ватажком Зграї? Який стосунок тигр має до нашого лідерства?

— Місце ватажка вільне і мене попросили говорити, — почав Шир-Хан.

— Хто просив? — запитав Мауґлі. — Чи ви усі шакали, що ластитеся до цього мисливця на беззахисну худобу? Лідерство у Зграї — це справа самої лише Зграї.